26.9.2022

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle rajanylitystietojärjestelmää ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmää koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi

Valtiovarainministeriö on osallistunut sisäministeriön hallituksen esityksen valmistelua varten perustamaan työryhmään. Esityksen tarkoituksena on tehdä rajanylitystietojärjestelmästä ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä annettujen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Lainsäädännössä nimettäisiin eräät toimivaltaiset viranomaiset sekä täsmennettäisiin henkilötietojen käsittelyä ja liikenteenharjoittajien velvollisuuksia koskevaa sääntelyä.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettua lakia. Myös henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ehdotetaan Tullia koskevaa sääntelyä.

Henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lakiin on ehdotettu lisättäväksi uusi 24 a § henkilötietojen luovuttamisesta rajanylitystietojärjestelmään ja Euroopan matkustustieto- ja –lupajärjestelmään. Pykälässä säädettäisiin mitä henkilötietoja ja millä tavoin Tulli saa luovuttaa EES- ja ETIAS-asetuksissa säädettyihin tietojärjestelmiin. Lain määritelmiä koskevaan 5 §:ään tehtäisiin tarvittavat lisäykset.

Tullin henkilötietolain 24 §:ää on esityksen antamisen jälkeen muutettu lainmuutoksella 820/2022 siten, että pykälässä säädetään henkilötietojen luovuttamisesta EU:n yhteisiin tietojärjestelmiin. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan myös tietojen luovuttamisesta rajanylitystietojärjestelmään ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmään olisi tarkoituksenmukaista säätää samassa lainkohdassa. Valtiovarainministeriö ehdottaa, että hallituksen esityksessä ehdotetun 24 a §:n säännökset siirretään osaksi 24 §:ää seuraavasti:

24 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin yhteisiin tietojärjestelmiin

Tulli saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7–10 ja 13 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja:

1) SIS-asetuksissa tarkoitettuun SIS-järjestelmään;

2) VIS-asetuksessa tarkoitettuun viisumitietojärjestelmään*;*

3) EES-asetuksessa tarkoitettuun rajanylitystietojärjestelmään;

4) ETIAS-asetuksessa tarkoitettuun Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmään.

Tiedot on luovutettava noudattaen, mitä 1 momentissa mainituissa asetuksissa säädetään.

Tiedot ETIAS-asetuksen 34 artiklassa tarkoitetulle ETIAS-seurantalistalle on luovutettava rajavartiolain 18 §:ssä tarkoitetun kansallisen ETIAS-yksikön välityksellä.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ehdotetaan uutta 18 a §:ää, joka koskisi tietojen saantia rajanylitystietojärjestelmästä ja ETIAS-keskusjärjestelmästä terrorismirikosten ja vakavien rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Pykälän 1 momentin mukaan Keskusrikospoliisissa ja Tullissa olisivat EES-asetuksen 29 artiklassa tarkoitetut keskusyhteyspisteet tietojen saamiseksi rajanylitystietojärjestelmästä säännöksessä säädettävien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan Keskusrikospoliisissa ja Tullissa olisivat ETIAS-asetuksen 50 artiklassa tarkoitetut keskusyhteyspisteet tietojen saamiseksi ETIAS-keskusjärjestelmästä säännöksessä säädettävien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Kun asiasta säädettäisiin Tullinkin osalta henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa, on ehdotettu myös lain soveltamisalaa koskevan 1 §:n täydentämistä uudella 3 momentilla. Valtiovarainministeriöllä ei ole kyseisen lain muuttamisen osalta huomauttavaa.

Hallitusneuvos Ismo Mäenpää